YENİ BİN YILA GİRERKEN PEYZAJ MİMARLIĞI EĞİTİMİ

Yrd. Doç. Dr. Tülay AYAŞLIGİL
YTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Kentsel Planlama Bilim Dalı 80750 İstanbul
ayaslitu@yildiz.edu.tr

ÖZET
Ülkemizde devlet üniversitelerinde verilmekte olan peyzaj mimarlığı eğitiminin gelişimi ve bugünkü durumu irdelenmiştir. Peyzaj mimarlığı lisans programlarındaki dersler ve sayıları, toplam ders saatleri, kredileri, teorik ve uygulama ağırlıkları saptanmıştır. Ayrıca bunların yarıyıllara dağılımı ve oranları gibi değerlendirme kriterlerine göre programlar irdelenmiştir. Yurt dışındaki lisans eğitimi incelenerek çeşitli karşılaştırmalar ve değerlendirmeler yapılmıştır. Yeni bin yıla girerken peyzaj mimarlığı eğitiminin günümüzdeki sorunları tespit edilmiş ve bu bağlamda peyzaj mimarlığı lisans eğitimindeki problemler ortaya konarak, bu sorunların çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir.

THE LANDSCAPE ARCHITECTURAL EDUCATION AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

ABSTRACT
The development and present situation of the landscape architectural education at the state universities in Turkey were studied. The courses and their units as well as the total numbers of courses and credits of the undergraduate programs are determined. The theoretical and practice oriented courses and their ratio to each other are also taken into consideration. Beside these the undergraduate programs for landscape architecture are studied according to the evaluation criteria such as the distribution and ratio of the courses in relation to the terms. By studying the landscape architectural education aboard the various comparisions and evaluations were done. The main problems of the landscape architectural education at the beginning of the 21st century were determined. In this context the problems which arise from the undergraduate programs for landscape architecture are determined and suggestions for solving these problems are made.

1.GİRİŞ

Ülkemizde ilk defa Yüksek Ziraat Enstitüsü (1934) çatısı altında Orman ve Ziraat Fakültelerinde 1935/36 ders yılında Park ve Bahçe Sanatı ve Bahçe Mimarisi dersleri ile öğretime girmiş olan park ve bahçe düzenleme eğitimi, AÜ Ziraat Fakültesi'nde gelişerek, 1971/72 ders yılında 'Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nün kurulmasına kadar uzanmıştır (Pamay 1975). Peyzaj mimarlığı eğitimi 8'i devlet, 2'si özel olmak üzere (Bilkent ve Yeditepe Üniversitesi) toplam 10 üniversitede verilmektedir. Bu çalışmada devlet üniversitelerinin Peyzaj Mimarlığı Bölümleri'nin lisans programları ele alınmıştır (Tablo :1, 2).

Tablo 1: Peyzaj Mimarlığı Bölümleri eğitime başlamış devlet üniversiteleri

ÜNİVERSİTE ADI	FAKÜLTE ADI	
	ZİRAAT	ORMAN
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ (AİBÜ) - DÜZCE		*
ANKARA ÜNİVERSİTESİ (AÜ) - ANKARA	*	
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ (ATAÜ) - ERZURUM	*	
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ (ÇÜ) - ADANA	*	
EGE ÜNİVERSİTESİ (EÜ) - İZMİR	*	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ (İÜ) - İSTANBUL		*
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ) - TRABZON		*
ZONGULDAK KARAELMAS ÜNİVERSİTESİ (ZKÜ)- BARTIN		*

Tablo 2: Peyzaj Mimarlığı Bölümleri eğitime başlamamış devlet üniversiteleri

ÜNİVERSİTE ADI	FAKÜLTE ADI	
	ZİRAAT	ORMAN
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ (MKÜ) - HATAY	*	
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ (SDÜ) - İSPARTA		*
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ (TÜ) - TEKİRDAĞ	*	

2.ÜLKEMİZDEKİ SEKİZ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜNDEKİ EĞİTİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Ülkemizdeki toplam sekiz devlet üniversitesinde lisans düzeyinde 4 yıllık Peyzaj Mimarlığı öğretiminde dersler zorunlu ve seçme dersler olarak programlanmıştır. Zorunlu dersler öğrenciyi uzmanlık konusunda yetiştirmek; seçimlik dersler ise, uzmanlıktan çok, öğrencinin yetişmesinde yararlı olacak konularda, öğretim ve eğitimin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla düzenlenmiştir.

2.1.Toplam Ders Saatlerinin Üniversitelere ve Yarıyıllara Göre Dağılımı

2.1.1.Toplam Ders Saatlerinin ve Ortalamaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Toplam ders saatlerinin üniversitelere göre dağılımı: AÜ 286 sa., İÜ 218 sa., ZKÜ 208 sa., EÜ 204 sa., AİBÜ ve ATAÜ 203 sa., KTÜ 184 sa., ÇÜ 180 sa.. Toplam ders saatleri ortalamasının üniversitelere göre dağılımı: AÜ 35,7 sa/yyıl, İÜ 27,5 sa/yyıl, ZKÜ 26 sa/yyıl, EÜ 25,5 sa/yyıl, AİBÜ ve ATAÜ 25,3 sa/yyıl, KTÜ 23 sa/yyıl, ÇÜ 22,5 sa/yyıl (Tablo : 3).

2.1.2. Toplam Ders Saatlerinin Üniversitelerde Yarıyıllara Göre Dağılımı

AİBÜ'de toplam ders saatleri en fazla V. ve VI. yarıyıllarda 30 sa.; en az VIII. yarıyılda 24 saattir. **AÜ'de** toplam ders saatleri en fazla VIII. yarıyılda 44 sa.; en az VI. yarıyılda 26 saattir. **ATAÜ'de** toplam ders saatleri en fazla VIII yarıyılda 29 sa.; en az II. yarıyılda 23 saattir. **ÇÜ'de** toplam ders saatleri en fazla III. ve VIII. yarıyıllarda 25 sa.; en az I. ve VI. yarıyıllarda 21 saattir. **EÜ'de** toplam ders saatleri en fazla VI. yarıyılda 29 sa.; en az I. ve VIII. yarıyıllarda 22 saattir. **İÜ'de** toplam ders saatleri en fazla II. yarıyılda 31 sa.; I., III. ve IV. yarıyıllarda 29 sa.; en az V. ve VIII. yarıyıllarda 23 saattir. **KTÜ'de** toplam ders saatleri en fazla II. yarıyılda 31 sa.; en az VIII. yarıyılda 14 saattir. **ZKÜ'de** toplam ders saatleri en fazla I ve VII. yarıyıllarda 32 saat; en az VI yarıyılda 18 saat diğer yarıyıllarda ders saatleri ortalaması 24 saattir. Toplam ders saatlerinin ATAÜ, ÇÜ, EÜ'de yarıyıllara göre eşite yakın bir dağılımında olduğu belirlenmiştir. AÜ ve ÇÜ'nde toplam ders saatleri en fazla VIII. yarıyıldadır. KTÜ'de ise son yarıyıla doğru toplam ders saatlerinde azalma olduğu görülmektedir (Tablo : 3).

Tablo 3: Bölümlerdeki toplam ders saatlerinin yarıyıllara göre dağılımı

	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
I. YARIYIL	22	35	24	21	22	29	26	32
II. YARIYIL	26	36	23	22	27	31	31	30
III. YARIYIL	21	39	25	25	27	29	27	22
IV. YARIYIL	27	38	25	24	25	29	26	24
V. YARIYIL	30	27	25	20	26	23	22	24
VI. YARIYIL	30	26	25	21	29	28	22	18
VII. YARIYIL	29	41	27	22	26	26	16	32
VIII YARIYIL	24	44	29	25	22	23	14	26
TOPLAM	**203**	**286**	**203**	**180**	**204**	**218**	**184**	**208**

2.2. Kredi Saatleri ve Ortalamaların Üniversite ve Yarıyıllara Göre Dağılımı

2.2.1. Kredi Saatleri ve Ortalamaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Kredi saatlerinin üniversitelere göre dağılımı: AÜ 205 sa., ZTÜ 199 sa., AİBÜ 192 sa., İÜ 181 sa., EÜ 173 sa., ATAÜ 168 sa., ÇÜ 160 sa., KTÜ 148 sa. Kredi saatleri ortalamasının üniversitelere göre çokluk sırasında dağılımı: AÜ 25,6 sa/yyıl, ZKÜ 24,8 sa/yyıl, AİBÜ 24 sa/yyıl, İÜ 22,6 sa/yyıl, EÜ 21,6 sa/yyıl, ATAÜ ve ÇÜ'de 20 sa/yyıl, KTÜ 18,5 sa/yyıl (Tablo : 4).

2.2.2. Kredi Saatlerinin Üniversitelerde Yarıyıllara Göre Dağılımı

AİBÜ'de kredi saatleri en fazla VI. yarıyıllarda 26 sa.; en az I. ve III. yarıyıllarda 22 saattir. **AÜ'de** kredi saatleri en fazla VII. ve VIII. yarıyıllarda 30 sa.; en az V. ve VI. yarıyılda 19 saattir. **ATAÜ'de** kredi saatleri en fazla VII. ve VIII. yarıyıllarda 23 sa.; en az II., III., IV. ve V. yarıyıllarda 20 saattir. I. ve VI. yarıyıllarda 21 saattir. **ÇÜ'de** kredi saatleri en fazla III., IV., VII., VIII. yarıyıllarda 21 sa.; en az I., II. V., VI. yarıyıllarda 19 saattir. **EÜ'de** kredi saatleri en fazla VI. yarıyılda 24 sa.; en az VIII. yarıyılda 17 saattir. **İÜ'de** kredi saatleri en fazla III. yarıyılda 26 sa.; en az VIII. yarıyılda 17,5 saattir. **KTÜ'de** kredi

saatleri en fazla II. yarıyılda 26 saattir. Son yarıyıllara doğru gittikçe azalmaktadır ve en az VIII. yarıyılda 9 saattir. **ZKÜ'de** kredi saatleri en fazla VII. yarıyılda 32 sa.; en az VI yarıyılda 18 sa. diğer yarıyıllarda ders saatleri ortalaması 24,8 saattir. Kredi saatlerinin AİBÜ, ATAÜ, ÇÜ, EÜ'de yarıyıllara göre eşite yakın bir dağılımında olduğu belirlenmiştir. KTÜ'de ise son yarıyıla doğru kredi saatlerinde azalma olduğu görülmektedir. İÜ, KTÜ ve EÜ'nde kredi saatleri en az VIII. yarıyılda; AÜ, ÇÜ ve ZKÜ'nde ise VI. yarıyıldadır (Tablo : 4).

Tablo 4: Bölümlerdeki kredi saatlerinin yarıyıllara göre dağılımı

	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
I. YARIYIL	22	28	21	19	22	23	23	26
II. YARIYIL	25	28	20	19	23	24,5	26	27
III. YARIYIL	22	25	20	21	21	26	21	22
IV. YARIYIL	24	25	20	21	22	25	21	24
V. YARIYIL	25	19	20	19	23	19,5	18	24
VI. YARIYIL	26	19	21	19	24	24	17	18
VII. YARIYIL	24	30	23	21	21	21,5	13	32
VIII YARIYIL	24	31	23	21	17	17,5	9	26
TOPLAM	**192**	**205**	**168**	**160**	**173**	**181**	**148**	**199**

2.3. Uygulama Ders Saatlerinin ve Üniversite ve Yarıyıllara Göre Dağılımı

2.3.1. Uygulama Ders Saatlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Uygulama ders saatlerinin üniversitelere göre dağılımı: AÜ 120 sa., AİBÜ 86 sa., KTÜ ve ZKÜ 72 sa., ATAÜ 70 sa., İÜ 62 sa., EÜ 60 sa., ÇÜ 40 sa. Uygulama ders saatleri ortalamasının üniversitelere göre çokluk sırasında dağılımı: AÜ 15 sa/yyıl, AİBÜ 10,5 sa/yyıl, KTÜ ve ZTÜ 9 sa/yyıl, ATAÜ 8,75 sa/yyıl, İÜ 7,75 sa/yyıl, EÜ 7,5 sa/yyıl, ÇÜ 5 sa/yyıl (Tablo : 5).

2.3.2. Uygulama Ders Saatlerinin Üniversitelerde Yarıyıllara Göre Dağılımı

AİBÜ'de uygulama saatleri en fazla V. yarıyıllarda 18 sa.; en az I. II. ve III. yarıyıllarda 6 saattir. **AÜ'de** uygulama saatleri en fazla VIII. yarıyıllarda 22 sa.; en az I. ve VI. yarıyılda 10 saattir. **ATAÜ'de** uygulama saatleri en fazla VIII. yarıyılda 12 sa.; en az I. ve II. yarıyılda 6 sa., VI., VII. yarıyılda 8 saattir. III., IV ve V. yarıyıllarda 10 saattir. **ÇÜ'de** uygulama saatleri en fazla III. ve VIII. yarıyıllarda 8 sa.; en az V. ve VII. yarıyıllarda 2 saattir. **EÜ'de** uygulama saatleri en fazla III. yarıyılda 12 sa.; en az I. yarıyılda 0 saattir. **İÜ'de** uygulama saatleri en fazla VIII. yarıyılda 11 sa.; en az I. yarıyılda 5 saattir. **KTÜ'de** uygulama saatleri en fazla II ve III. yarıyıllarda 11 sa.; en az I. ve VII. yarıyıllarda 6 saattir. **ZKÜ'de** uygulama saatleri en fazla VIII. yarıyılda 16 sa.; en az VI yarıyılda 4 saattir. Uygulama saatleri en fazla ÇÜ, İÜ, ATAÜ, ZKÜ, AÜ'nde VIII. yarıyılda ve EÜ, KTÜ'nde ise III. yarıyılda, AİBÜ'nde V. yarıyıldadır (Tablo : 5).

2.4. Teorik Ders Saatlerinin Üniversite ve Yarıyıllara Göre Dağılımı

2.4.1. Teorik Ders Saatlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Teorik ders saatlerinin üniversitelere göre dağılımı: AÜ 166 sa., İÜ 156 sa., EÜ 142 sa., ÇÜ 140 sa., ATAÜ 133 sa., ZKÜ 123 sa., KTÜ 112 sa., AİBÜ 107 sa.

Teorik ders saatleri ortalamasının üniversitelere göre çokluk sırasında dağılımı: AÜ 20,7 sa/yyıl, İÜ 19,5 sa/yyıl, EÜ 17,7 sa/yyıl, ÇÜ 17,5 sa/yyıl, ATAÜ 16,6 sa/yyıl, ZTÜ 15,3 sa/yyıl, KTÜ 14 sa/yyıl, AİBÜ 13,3 sa/yyıl (Tablo:6).

Tablo 5: Bölümlerdeki uygulama ders saatlerinin yarıyıllara göre dağılımı

	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
I. YARIYIL	4	10	6	4	0	5	6	8
II. YARIYIL	6	12	6	6	6	8	11	6
III. YARIYIL	6	18	10	8	12	6	11	10
IV. YARIYIL	14	18	10	6	7	8	10	10
V. YARIYIL	18	12	10	2	5	7	8	10
VI. YARIYIL	16	10	8	4	10	8	10	4
VII. YARIYIL	10	18	8	2	10	9	6	8
VIII YARIYIL	12	22	12	8	10	11	10	16
TOPLAM	**86**	**120**	**70**	**40**	**60**	**62**	**72**	**72**

2.4.2. Teorik Ders Saatlerinin Üniversitelerde Yarıyıllara Göre Dağılımı

AİBÜ'de teorik ders saatleri en fazla II. yarıyılda 20 sa.; en az VIII. yarıyılda 6 saattir. **AÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I. ve II. yarıyıllarda 25 sa.; en az V. yarıyılda 15 saattir. **ATAÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I. ve VII. yarıyıllarda 18 ve 19 sa.; en az III., IV. ve V. yarıyılda 15 sa. **ÇÜ'de** teorik ders saatleri en fazla VII. yarıyılda 20 sa.; en az II. yarıyılda 16 saattir. **EÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I. ve V. yarıyıllarda 22 ve 21 sa.; en az VIII. yarıyılda 12 saattir. **İÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I., II. ve III. yarıyıllarda 24 sa.; en az VIII. yarıyılda 12 saattir. **KTÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I ve II. yarıyıllarda 20 sa.; en az VIII. yarıyılda 4 saattir. **ZKÜ'de** teorik ders saatleri en fazla I. ve II. yarıyıllarda 22 sa.; en az VIII yarıyılda 9 saattir. Teorik ders saatleri en fazla AÜ, İÜ, ATAÜ, ZKÜ, KTÜ, AİBÜ'nde II. ve I. yarıyıllardadır. Teorik ders saatlerinin AÜ, ATAÜ, ÇÜ, EÜ'de yarıyıllara göre eşite yakın bir dağılımı vardır. ZKÜ, AİBÜ, KTÜ, İÜ ve EÜ'nde ise son yarıyıla doğru teorik ders saatlerinde azalma olduğu görülmektedir (Tablo:6).

Tablo 6: Bölümlerindeki teorik ders saatlerinin yarıyıllara göre dağılımı

	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
I. YARIYIL	18	25	18	17	22	24	20	22
II. YARIYIL	20	24	17	16	19	23	20	22
III. YARIYIL	15	21	15	17	15	23	16	12
IV. YARIYIL	13	20	15	18	18	21	16	14
V. YARIYIL	12	15	15	18	21	16	14	14
VI. YARIYIL	14	16	17	17	19	20	12	14
VII. YARIYIL	9	23	19	20	16	17	10	16
VIII YARIYIL	6	22	17	17	12	12	4	9
TOPLAM	**107**	**166**	**133**	**140**	**142**	**156**	**112**	**123**

2.5. Toplam Ders Saati İçindeki Teorik ve Uygulamalı Ders Saatleri Oranı

Tüm bölümlerde toplam ders saatleri içindeki teorik ders saatleri oranının çoğunlukla % 58'den fazla olduğu; teorik ve uygulamalı ders saatlerinin AİBÜ'de

eşite yakın bir oranda olduğu görülmektedir. Teorik ders saati oranı en fazla ÇÜ'de % 77, uygulamalı ders saati oranı en fazla AİBÜ'de % 47 dir (Tablo: 7).

Tablo 7 : Toplam ders saati içindeki teorik ve uygulamalı ders saatleri oranı (%)

DERSLER	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
TEORİK	53	58	70	77	69	71	61	59
UYGULAMA	47	42	30	23	31	29	39	41

2.6.Kredi Saatleri İçindeki Teorik ve Uygulamalı Ders Saatleri Oranı

Tüm bölümlerde kredi saatleri içindeki teorik ders saatleri oranının çoğunlukla %58'den fazla olduğu; teorik ve uygulamalı ders saatlerinin KTÜ, AİBÜ, AÜ'nde eşite yakın bir oranda olduğu görülmektedir. Teorik ders saati oranı en fazla ÇÜ'de % 75, uygulamalı ders saati oranı en fazla % 58 AÜ'dedir (Tablo: 8).

Tablo 8 : Kredi saatleri içindeki teorik ve uygulamalı ders saatleri oranı (%)

DERSLER	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
TEORİK	55	42	58	75	65	66	51	64
UYGULAMA	45	58	42	25	35	34	49	36

2.7. Ders Sayılarının Üniversitelere Göre Dağılımı

Programlardaki dersler bilim ağırlıklı dersler (Bilim), teknik ağırlıklı dersler (teknik), tasarım ağırlıklı dersler (Stüdyo) olmak üzere üç grupta toplanmıştır. YÖK tarafından programlara konulan Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi, Türk Dili ve Yabancı Dil dersleri sabit olduğundan tablolardaki değerlendirmeye katılmamıştır. Toplam ders sayısı en fazla İÜ'de 64, en az KTÜ'de 39'dir. Bilim ağırlıklı ders sayısı en fazla İÜ'de 51, en az KTÜ'de 23'dir. Teknik ağırlıklı ders sayısı en fazla AÜ'de 18, en az AİBÜ, İÜ 6'dir. Stüdyo ağırlıklı ders sayısı en fazla AÜ'de 11, en az ATAÜ, EÜ ve ÇÜ'de 6'dir (Tablo: 9).

Tablo 9 : Üniversitelerin programlarındaki toplam ders sayılarının dağılımı

DERSLER	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
BİLİM	31	34	42	44	44	51	23	34
TEKNİK	6	18	10	11	9	6	7	7
STÜDYO	10	11	6	6	6	7	9	9
TOPLAM	47	63	58	61	59	64	39	50

Bilim ağırlıklı derslerin kredisi en fazla İÜ'de 131 sa., en az KTÜ'de 61 sa.dır. Teknik ağırlıklı derslerin kredisi en fazla AÜ 53 sa., İÜ'de 16 sa., en az İÜ ve KTÜ'de 16 sa., ZKÜ'de 17 sa.dir. Stüdyo ağırlıklı derslerin kredisi en fazla KTÜ ve ZKÜ'de 44 sa., AİBÜ ve ZKÜ'de 39 sa., en az EÜ'de 19 sa.dir (Tablo: 10).

Tablo 10 : Toplam kredilerin bilim, teknik ve stüdyo dersleri olarak dağılımı

DERSLER	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
BİLİM	70	92	116	100	108	131	61	80
TEKNİK	20	53	29	31	30	16	19	20
STÜDYO	41	39	18	26	19	24	44	44
TOPLAM	131	184	163	157	157	171	124	144

Tablo 11: Toplam kredi içinde bilim, teknik ve stüdyo derslerinin oranı (%)

DERSLER	AİBÜ	AÜ	ATAÜ	ÇÜ	EÜ	İÜ	KTÜ	ZKÜ
BİLİM	50	61	72	63	66	77	52	60
TEKNİK	17	23	17	19	24	9	12	12
STÜDYO	32	16	11	18	10	14	36	28
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100	100

3.YURT DIŞINDAKİ ÜNİVERSİTELERDE PEYZAJ MİMARLIĞI ÖĞRENİMİ

Ülkemizdeki Peyzaj Mimarlığı öğrenimi Kuzey Amerika ve Orta Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında; ülkelerin eğitim sistemlerinden kaynaklanan farklılıklar görülmektedir. Ancak ülkelerde her öğrenci, çok geniş bir çalışma sahasına sahip olan Peyzaj Mimarlığının ilgi duyduğu alanında iş yapma olanağı sağlayacak şekilde öğrenimini tamamlayabilmektedir.

Orta Avrupa ülkelerinde sınav zorunluluğu olan çok az sayıda teorik ders yanında, zorunlu seçimlik ve seçimlik dersler için ya bu derslere katıldığına dair belge ya da alınacak vize yeterli olmaktadır. Sınav zorunluluğu yoktur. Ancak bir tasarım disiplini olan Peyzaj Mimarlığı'nın çevrenin biçimlendirilebilmesi için gerekli olan bütün sanat prensiplerinin ve becerilerinin ortaya konulduğu stüdyo ya da seminer dersleri ders programının önemli bir bölümünü oluşturmaktdır. Bu derslerin kredilerinin sayısı genellikle toplam kredi sayısının yarısından az, ancak 1/3'ünden fazladır.

Stüdyo derslerinde işlenen konular ise, gerçek yaşamdan kaynaklanan projeler olup, özellikle sorunların çzümünde öğrencilere yol ve yöntemlerin tanınması ve geliştirilmesinde yardımcı olmaktadır.

Kuzey Amerika'daki Peyzaj Mimarlığı Öğrenim Programları incelendiğinde en dikkati çekici bir başka özellik olarak; ders programlarında genellikle lise öğrenimini tamamlayıcı ve Peyzaj Mimarlığı öğrenimine hazırlayıcı 'Hazırlık Sınıfı' görülmektedir. Böylece Peyzaj Mimarlığı eğitimi 5 yılda tamamlanan bir öğrenim şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bunun dışında bazı üniversitelerde 2 yıllık 'Peyzaj Mimarlığına Hazırlık' şeklinde düzenlemeler görülmektedir. Hazırlık sınıfında örneğin **çevre bilinci, çevre hakkında temel bilgiler** için ekoloji, biyoloji, botanik, jeoloji, coğrafya; **insan, insan toplumları ve davranışları hakkında temel bilgiler için,** psikoloji, sosyoloji, tarih, yönetim; ihtiyaç, değer, davranış ve eylemler, **sorun çözümüne yönelik bilgiler için,** felsefe, matematik, doğa bilimleri; **görsel anlatım becerileri kazandırmaya yönelik temel bilgiler için,** çizim, boyama, fotoğraf ve film çalışmaları, tasarım, sanat tarihi, algılama becerileri, görsel dil hünerlerini kazandıran derslere ağırlık verilmektedir. Ders programlarında görülen bir başka önemli noktada stüdyo derslerinin programa dengeli bir şekilde dağıtılmış olmasıdır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

* Peyzaj Mimarlığı Bölümleri çok geniş bir çerçeve içinde tasarım disiplinlerinin ortak bir hedefi şekilde düşünülmelidir. Bu hedef, bölümlerinin bugüne kadar erişmiş oldukları ve erişebilecekleri potansiyel ve karakteristiklerine uygun bir şekilde belirlenmeli ve geliştirilmelidir.
* Zorunlu ders, seçme ders ve stüdyo derslerinin bir bütün oluşturması ve yarıyıllar boyunca ardışık bir bütünlük arzedecek şekilde olması sağlanmalıdır.
* Öğrencilerin araştırma ve değerlendirme düzeyinin plan üretme aşamasında kuramsal bilgiyi pratikle kullanabilmekteki becerilerini geliştirici, mesleğe yönelik tekniklerin ve uygulamaların öğretildiği derslerin oranı artırılmalıdır.
* Türkiye'nin geçirmekte olduğu toplumsal dönüşüme koşut olarak ortaya çıkan sorunlara çözüm bulabilecek bir Peyzaj Mimarlığı eğitiminin nasıl gerçekleştirilebileceği daha geniş bir çerçevede irdelenmeli ve tartışılmalıdır.
* Ülke, bölge ve kent planlama çalışmalarında sürdürülebilir bir dünyanın tartışmalarının yapıldığı bu yıllarda, Peyzaj Mimarlığı'nın çalışma sahası potansiyel sınırlarının çok altındadır. Peyzaj Mimarlığı eğitimi **'Peyzaj Düzenleme'** çerçevesinde kalmamalıdır. Eğitimde her ölçekte, ekolojik yaklaşımın ön planda tutulduğu bir program hazırlanmalıdır. **Peyzaj Planlama** eğitimine yönelik gerekli teknik ve kuramsal bilgilerin tabanı acilen oluşturulmalıdır. Mezunlarımızın yeni bin yılda ekosistemin koruma ve kullanma dengesinin sağlanmasında, interdisipler çalışmaları bilgi ve birikimleriyle yönlendiren orkestra şefi olarak hak ettiği değeri kazanacağını umuyorum.

REFERANSLAR

Akıncı-Kesim, G. 1995: Yeni Kurulan Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde Eğitim Sorunları, Ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Eğitimi ve Evrensel Entegrasyonu Sempozyumu, Ege Üniversitesi, İzmir.

Anonim 1998: Mimarlık Fakültesinde Eğitim Semineri 15-16 Haziran, YTÜ Mimarlık Fakültesi Yayın No:YTÜ.MF.SMP-98.0354 Yıldız, İstanbul, s.1-218.

Öztan, Y. 1976: Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu. Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Sayı:1976-2. Ankara Peyzaj Mimarisi Derneği Yayını.

Pamay, B. 1975: Ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Öğretimi ve Eğitimi Üzerine. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi Seri: B, Cilt: XXV, Sayı: II.

AİBÜ Düzce Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.ibu.edu.tr/

AÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.yok.gov.tr/univbil/

ATAÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.atauni.edu.tr/ziraat/

ÇÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.cu.edu.tr/fakülteler/zf/

EÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.agr.ege.edu.tr/peyzaj/

İÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.istanbul.edu.tr/orman/

KTÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.orman.ktu.edu.tr/

ZKÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.karaelmas.edu.tr/

ÖSYM, 2000 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Klavuzu, Ankara .

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

* Peyzaj Mimarlığı Bölümleri çok geniş bir çerçeve içinde tasarım disiplinlerinin ortak bir hedefi şekilde düşünülmelidir. Bu hedef, bölümlerinin bugüne kadar erişmiş oldukları ve erişebilecekleri potansiyel ve karakteristiklerine uygun bir şekilde belirlenmeli ve geliştirilmelidir.
* Zorunlu ders, seçme ders ve stüdyo derslerinin bir bütün oluşturması ve yarıyıllar boyunca ardışık bir bütünlük arzedecek şekilde olması sağlanmalıdır.
* Öğrencilerin araştırma ve değerlendirme düzeyinin plan üretme aşamasında kuramsal bilgiyi pratikle kullanabilmekteki becerilerini geliştirici, mesleğe yönelik tekniklerin ve uygulamaların öğretildiği derslerin oranı artırılmalıdır.
* Türkiye'nin geçirmekte olduğu toplumsal dönüşüme koşut olarak ortaya çıkan sorunlara çözüm bulabilecek bir Peyzaj Mimarlığı eğitiminin nasıl gerçekleştirilebileceği daha geniş bir çerçevede irdelenmeli ve tartışılmalıdır.
* Ülke, bölge ve kent planlama çalışmalarında sürdürülebilir bir dünyanın tartışmalarının yapıldığı bu yıllarda, Peyzaj Mimarlığı'nın çalışma sahası potansiyel sınırlarının çok altındadır. Peyzaj Mimarlığı eğitimi **'Peyzaj Düzenleme'** çerçevesinde kalmamalıdır. Eğitimde her ölçekte, ekolojik yaklaşımın ön planda tutulduğu bir program hazırlanmalıdır. **Peyzaj Planlama** eğitimine yönelik gerekli teknik ve kuramsal bilgilerin tabanı acilen oluşturulmalıdır. Mezunlarımızın yeni bin yılda ekosistemin koruma ve kullanma dengesinin sağlanmasında, interdisipler çalışmaları bilgi ve birikimleriyle yönlendiren orkestra şefi olarak hak ettiği değeri kazanacağını umuyorum.

REFERANSLAR

Akıncı-Kesim, G. 1995: Yeni Kurulan Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde Eğitim Sorunları, Ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Eğitimi ve Evrensel Entegrasyonu Sempozyumu, Ege Üniversitesi, İzmir.

Anonim 1998: Mimarlık Fakültesinde Eğitim Semineri 15-16 Haziran, YTÜ Mimarlık Fakültesi Yayın No:YTÜ.MF.SMP-98.0354 Yıldız, İstanbul, s.1-218.

Öztan, Y. 1976: Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu. Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Sayı:1976-2. Ankara Peyzaj Mimarisi Derneği Yayını.

Pamay, B. 1975: Ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Öğretimi ve Eğitimi Üzerine. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi Seri: B, Cilt: XXV, Sayı: II.

AİBÜ Düzce Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.ibu.edu.tr/

AÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.yok.gov.tr/univbil/

ATAÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.atauni.edu.tr/ziraat/

ÇÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.cu.edu.tr/fakülteler/zf/

EÜ Ziraat Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.agr.ege.edu.tr/peyzaj/

İÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.istanbul.edu.tr/orman/

KTÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.orman.ktu.edu.tr/

ZKÜ Orman Fakültesi Lisans Programı, 2000. http://www.karaelmas.edu.tr/

ÖSYM, 2000 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Klavuzu, Ankara .